

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Františka Ištvánka a soudců JUDr. Pavlína Brzobohatého, JUDr. Filipa Cilečka, JUDr. Zdeňka Dese, JUDr. Jiřího Doležílka, JUDr. Václava Dudy, JUDr. Jana Eliáše, Ph.D., JUDr. Miroslava Galluse, JUDr. Petra Gemmela, Mgr. Davida Havlíka, JUDr. Zdeňka Krčmáře, JUDr. Zdeňka Novotného, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Lubomíra Ptáčka, Ph.D. a JUDr. Petra Vojtku v právní věci žalobce **OSA – ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním**, občanské sdružení, se sídlem v Praze 6, Čs. armády 20, IČ 63839997, zastoupeného Mgr. Martinem Michalicou, advokátem se sídlem v Praze 1 – Nové Město, Klimentská 1746/52, proti žalované **Lázně Teplice v Čechách, a.s.**, se sídlem v Teplicích, Mlýnská 253, IČ 44569491, zastoupené JUDr. Martinem Soukupem, advokátem se sídlem v Praze 2, Římská 16, o zaplacení 656.660,- Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 34 C 129/2010, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19. února 2013, č.j. 3 Co 136/2011-288, takto:

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. února 2013, č.j. 3 Co 136/2011-288, **se zrušuje** a věc se vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ústí nad Labem ze dne 20. června 2011 č.j. 34 C 129/2010-159, výrokem I. uložil žalované zaplatit žalobci podle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „autorský

zákon“) částku 553.935,- Kč s příslušenstvím, výrokem II. zamítl žalobu, aby žalovaná dále zaplatila žalobci částku 102.725,- Kč s příslušenstvím a výrokem III. rozhodl o náhradě nákladů řízení. Věc posuzoval za situace, kdy se žalobce s poukazem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, na mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána a na ustanovení autorského zákona, domáhal zaplacení žalované částky z titulu vydání bezdůvodného obohacení, které žalované vzniklo neoprávněným užíváním chráněných autorských děl v období od 1. června 2007 do 18. května 2008, jejich zpřístupňováním prostřednictvím televizních a rozhlasových přístrojů umístěných na pokojích situovaných v zařízení žalované, Lázně Teplice v Čechách.

Žalovaná nesouhlasila se žalobou vzhledem k ustanovení § 23 autorského zákona, které podle jejího názoru dopadá na projednávanou věc, neboť díla byla zpřístupňována pacientům při poskytování zdravotnické péče ve zdravotnickém zařízení.

Soud prvního stupně dospěl k závěru, že na žalovanou však výjimka stanovená v poslední větě § 23 citovaného zákona nedopadá. Uvedl, že při posuzování této výjimky nelze vystačit s vnitrostátní úpravou, nýbrž je třeba se zabývat i mezinárodními smlouvami a dalšími mezinárodními předpisy, které jsou závazné pro Českou republiku. Podle čl. 11 odst. 1 písm. ii Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1986, autoři literárních a uměleckých děl mají výlučné právo udílet svolení k jakémukoliv veřejnému sdělování po drátě nebo bezdrátově díla vysílaného rozhlasem či televizí, uskutečňuje-li toto sdělování jiná organizace než původní. Podle odstavce 2 téhož článku platí, že zákonodárství států Unie se vyhrazuje, aby stanovila podmínky výkonu práv uvedených v odstavci 1, které však v žádném případě nesmějí být na újmu osobních práv autora na přiměřenou odměnu. Obdobnou ochranu přiznávají autorům i další mezinárodněprávní předpisy, např. na Bernskou úmluvu navazující Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví nebo Všeobecná úmluva o autorském právu. Soud prvního stupně dále poukázal na právní princip aplikační přednosti evropského práva před právem členského státu, je-li toto právo členského státu s evropským právem v rozporu, zejména na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících (dále jen „Směrnice“), která garantuje autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoli sdělení jejich děl veřejnosti. V článku 5 Směrnice je obsažen výčet výjimek, kdy může dojít k omezení autorských práv. Tento výčet podle názoru soudu není taxativní. Směrnice jako pramen práva společenství je normou, která má přímý účinek jen vůči členským státům a nemohou se jí dovolávat jednotlivci. I když nebyla transponována do vnitrostátního práva, vyvolává nepřímý účinek spočívající v tom, že vzniká povinnost vykládat vnitrostátní právní předpisy v souladu s právem EU. Podle názoru soudu výjimka zakotvená v § 23 autorského zákona není v rozporu s mezinárodními smlouvami, ani se Směrnicí, nevztahuje se však na pokoje pro ubytování pacientů lázeňských zařízení. Vzhledem k tomu, že uvedená výjimka omezuje práva autora, je nutno výklad možného omezení pojmout restriktivně. Pod rozsah uvedené výjimky patří pouze provozování díla při samotném výkonu zdravotní péče, nikoliv však v širší souvislosti s ní. K poskytování zdravotnické péče totiž nedochází přímo na pokojích, kde jsou ubytováni lázeňští hosté, nýbrž pravidelně v jiných prostorách. Z hlediska kvality zdravotní péče není nutné, aby televizní či rozhlasové přijímače byly umístěny na jednotlivých pokojích pacientů. Zamítavý výrok soud prvního stupně odůvodnil zjištěnou vytižeností lázeňského zařízení.

K odvolání obou účastníků Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 19. února 2013, č.j. 3 Co 136/2011-288, výrokem I. rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé podle § 220 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) změnil tak, že žalobu

na zaplacení částky 553.935,- Kč zamítl, výrokem II. podle § 219 o.s.ř. potvrdil jeho zamítavý výrok II. a výrokem III. rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení i řízení před soudem prvního stupně.

Odvolací soud uvedl, že pojem „zdravotní péče“, je i péče poskytovaná ve formě lázeňské péče, při níž pojišťovny hradí procedury, ubytování i stravu. Lázeňská péče je praktickými lékaři předepisována u vážných onemocnění, kdy má rehabilitační efekt. Na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl k závěru, že pod termín „poskytování péče ve zdravotnických zařízeních“, lze zahrnout i praktickým lékařem navržený a pacientem uskutečněný pobyt v lázeňském zařízení. I v tomto zařízení se o osoby zde pobývající starají lékaři s odborným medicínským vzděláním, osoby zde pobývající se nazývají pacienti, kteří jsou podrobena režimu lázeňského zařízení, přičemž v případě porušení tohoto režimu může být pacient i předčasně z lázeňské léčby vyřazen. Poskytování zdravotní péče v lázeňském domě v sobě zahrnuje nejenom konkrétní lékařský výkon, spočívající např. v rehabilitaci po úraze, ale pod pojem poskytování zdravotní péče lze zahrnout i samotný pobyt osoby v klidném a přívětivém prostředí lázní, odpočinek pacienta na pokoji třeba při poslechu rozhlasu či pořadu v televizi, na které je pacient z prostředí domova zvyklý. Absencí těchto přístrojů na pokoji by pacient mohl být vytržen z navyklého životního standardu a jeho pobyt by pak na něj mohl mít i jistý negativní dopad. Totožné odůvodnění pak odvolací soud vztáhl i na výrok II. napadeného rozsudku, kterým (byť z jiných důvodů) potvrdil zamítavý výrok II. rozsudku soudu prvního stupně.

Proti výrokům I. a II. rozsudku odvolacího soudu podal žalobce včasné dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 o.s.ř., přičemž jako dovolací důvod uvádí, že napadené výroky rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného i procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu a na jiné otázky hmotného práva, která nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena a vyřešená otázka hmotného práva má být dovolacím soudem posouzena jinak. Za otázku, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené praxe dovolacího soudu ohledně výkladu poslední věty § 23 autorského zákona, považuje to, že nerozlišoval mezi pacienty na jedné straně a ostatními lázeňskými hosty na straně druhé, ale všechny pokoje v lázeňských domech pokládal za pokoje obsazené pacienty. Dovolacím soudem by pak, vzhledem k rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále již jen „SDEU“) ze dne 27. února 2014, ve věci C-351/12, měla být posouzena jinak již vyřešená právní otázka tak, že uvedená výjimka by se neměla vztahovat ani na lázeňské pacienty. Podle dovolatele dosud nevyřešenou právní otázkou dovolacím soudem je i relevance vytíženosti (obsazenosti) ubytovacích pokojů z hlediska definice pojmu sdělování děl veřejnosti či z hlediska přiměřenosti a obvyklosti autorské odměny. Je přesvědčen, že vytíženost pokojů není relevantní ani z hlediska definice pojmu sdělování děl veřejnosti, ani z hlediska přiměřenosti a obvyklosti autorské odměny, na druhou stranu podle něj sdělování děl veřejnosti nezahrnuje situaci, kdy pokoj pro své zneprístupnění obsazen být nemůže. Navrhl proto, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu v plném rozsahu zrušil, stejně jako rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích II. a III., a věc vrátil Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení.

K podanému dovolání se vyjádřila žalovaná, která se plně ztotožnila s rozhodnutím odvolacího soudu a navrhla, aby Nejvyšší soud ČR dovolání žalobce odmítl, popř. zamítl.

Tříčlenný senát č. 30, který měl podle platného rozvrhu práce Nejvyššího soudu dovolání projednat a rozhodnout o něm, vzal v úvahu svoji dosavadní rozhodovací praxi týkající se uvedené právní otázky.

V rozsudcích ze dne 31. ledna 2013, sp. zn. 30 Cdo 3056/2012, a ze dne 28. března 2013, sp. zn. 30 Cdo 3093/2012, Nejvyšší soud mimo jiné uvedl, že právní teorie dospěla k závěru, že při vymezení vzájemné souvislosti mezi prováděním zdravotní péče a provozováním vysílaného díla je nutno vycházet z výkladu restriktivního, neboť důsledkem tohoto omezení je bezplatné užívání cizího majetku. Pod rozsah uvedené výjimky může patřit pouze provozování díla při samotném výkonu zdravotní péče, nikoli již v širší souvislosti s ní (tj. např. provozování díla v čekárnách, společenských místnostech lázeňských zařízení apod.). Pro účely posuzované otázky je nezbytné důsledně rozlišovat mezi „pacienty“ ve smyslu § 33 zákona o veřejném zdravotním pojištění, resp. § 19 zákona o péči o zdraví lidu a ostatními lázeňskými hosty v lázeňských zařízeních ubytovanými pouze na komerčním základě. Poměr ubytovacích lázeňských prostor využívaných ve spojitosti s výlučným poskytováním zdravotní péče a prostor využívaných k ubytování na komerčním základě, je ověřitelný. Ač poslední větu § 23 autorského zákona je nezbytné vykládat restriktivně, neznamená to, že tento požadavek může odůvodnit výklad přezírající konkrétní právní úpravu, resp. eventuálně přijmout výklad jsoucí s ní fakticky v rozporu. V případech, kdy jsou naplněny vyložené předpoklady, je výkon lázeňské péče třeba posuzovat jako výkon zdravotní péče. Zejména u tzv. komplexní lázeňské péče indikované a navržené příslušným lékařem jde o ucelený léčebný proces, který pravidelně není poskytován formou ambulantní péče; jeho součástí proto je i ubytování lázeňských pacientů na pokojích (přičemž nelze přehlížet ani nepochybný vliv lázeňského prostředí - včetně úrovně ubytování pacientů - na stimulaci a výsledky léčebného procesu zaměřeného na rekonstrukci zdravotního stavu léčených, resp. zdravotní rehabilitaci se podrobujících osob). Ve zmíněných rozhodnutích Nejvyšší soud vycházel též z faktu, že podle § 33 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění lázeňskou péčí, včetně určení stupně naléhavosti, poskytovanou jako nezbytnou součást léčebného procesu, doporučuje ošetřující lékař, potvrzuje revizní lékař a hradí příslušná zdravotní pojišťovna (podle čtvrtého odstavce téhož ustanovení komplexní lázeňská péče je plně hrazena zdravotní pojišťovnou). Podle § 19 zákona o péči o zdraví lidu se lázeňská péče poskytuje výběrově osobám, jejichž zdravotní stav ji vyžaduje. Podle § 58 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, jsou od daně osvobozeny zdravotnické služby a zboží, jimiž se ve smyslu odst. 1 uvedeného ustanovení, ve znění do 31. 12. 2008, pro účely tohoto zákona rozumí služby zdravotní péče a související služby poskytované oprávněnými subjekty pacientům a osobám, jimž je taková péče určena, vymezené zákonem o veřejném zdravotním pojištění. Dovolací soud současně připomněl nutnost podrobit tyto případy užití autorských děl tříkrokovému testu, tedy zodpovědět, zda se jednalo o bezesmluvní užití díla

- které je stanoveno ve zvláštních případech stanovených v autorském zákoně (resp. též v jiném zákoně),
- které nebylo v rozporu s běžným způsobem užití díla,
- nebyly jím nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autorů.

SDEU však v rozsudku ze dne 27. února 2014, ve věci C-351/12, v rámci sporu mezi OSA a Léčebnými lázněmi Mariánské Lázně, mimo jiné uvedl, že provozovatel lázeňského zařízení, který vědomě zprostředkovává chráněná díla prostřednictvím záměrného zpřístupnění signálu pomocí televizních nebo rozhlasových přijímačů v pokojích pacientů tohoto zařízení, proto provádí sdělování. K tomu, aby sdělování díla vysílaného rozhlasem či televizí spadalo pod pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, je dále nezbytné, aby bylo zprostředkováno nové veřejnosti, tedy veřejnosti, kterou autoři chráněných děl nebrali v potaz při udělování povolení k jejich užití sdělováním původní veřejnosti. Obdobně jako hoteloví zákazníci jsou i pacienti lázeňského zařízení takovou

novou veřejností. Lázeňské zařízení je totiž subjektem, který zprostředkovává, při plném vědomí důsledků svého chování, svým pacientům přístup k chráněnému dílu. Při neexistenci tohoto zprostředkování by tito pacienti v zásadě nemohli vysílané dílo sledovat. Z toho vyplývá, že sdělování chráněných děl takovým lázeňským zařízením, jako je zařízení dotčené v původním řízení, prostřednictvím vědomého zpřístupnění signálu pomocí televizních nebo rozhlasových přijímačů na pokojích pacientů tohoto zařízení je „sdělováním veřejnosti“ ve smyslu (zmíněného) čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Tento výklad nelze podle vyjádřeného názoru SDEU vyvrátit argumentem, který uplatnily Léčebné lázně, podle něhož takové sdělování, jaké je dotčeno v původním řízení, vykazuje stejné vlastnosti jako sdělování chráněných děl zubařem v jeho zubním kabinetu, ohledně něhož Soudní dvůr v rozsudku ze dne 15. března 2012, SCF (C-135/10), rozhodl, že takové sdělování nespadá pod pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29.

S ohledem na naznačený právní názor SDEU vztahující se k výkladu ustanovení § 23 autorského zákona, který je odlišný od zmiňované rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, a s přihlédnutím k požadavku eurokonformního výkladu českého práva, konkrétně poslední věty § 23 autorského zákona, senát č. 30 Cdo proto postoupil věc podle § 20 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k rozhodnutí velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia tohoto soudu. Ten věc projednal a rozhodl o ní v souladu s ustanoveními § 19 a § 20 odst. 1 uvedeného zákona.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) přihlédl k čl. II bodu 7. zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a dále čl. II bodu 2. zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a vyšel tak ze znění tohoto procesního předpisu účinného od 1. ledna 2013 do 31. prosince téhož roku. Po té se zabýval otázkou přípustnosti tohoto dovolání.

Podle ustanovení § 236 odst. 1 o.s.ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o.s.ř.).

Podle ustanovení § 241a odst. 1 o.s.ř. lze dovolání podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Dovolací soud konstatuje, že dovolání žalobce je přípustné, neboť zásadní otázka, zda výjimka stanovená v poslední větě § 23 autorského zákona dopadá i na situace, kdy chráněná autorská díla jsou zpřístupňována na pokojích, které slouží k ubytování lázeňských pacientů, byla sice dovolacím soudem již vyřešena, ale s ohledem na právní názor obsažený ve zmiňovaném rozsudku SDEU je nutno tuto již vyřešenou právní otázku dovolacím soudem posoudit jinak.

Nejvyšší soud uvážil, že dovolání bylo podáno oprávněnou osobou, řádně zastoupenou advokátem podle ustanovení § 241 odst. 1 o.s.ř., stalo se tak ve lhůtě vymezené ustanovením

§ 240 odst. 1 o.s.ř., a je charakterizováno obsahovými i formálními znaky požadovanými ustanovením § 241a o.s.ř.

Z ustanovení § 242 odst. 1 až 3 o.s.ř. vyplývá, že právní úprava institutu dovolání obecně vychází ze zásady vázanosti dovolacího soudu podaným dovoláním. Dovolací soud je přitom vázán nejen rozsahem dovolacího návrhu, ale i uplatněným dovolacím důvodem. Současně, je-li dovolání přípustné, je dovolací soud povinen přihlídnout i k vadám uvedeným v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o.s.ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávně rozhodnutí ve věci, a to i tehdy, když nebyly uplatněny v dovolání.

Uplatněný dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 1 o.s.ř. dopadá na případy, kdy dovoláním napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Jde o omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. O takový případ jde tehdy, pokud soud buď použil jiný právní předpis, než který měl správně použít nebo jestliže sice aplikoval správný právní předpis, avšak nesprávně jej vyložil. Nesprávné právní posouzení věci může být způsobitelným dovolacím důvodem jen tehdy, bylo-li rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu.

SDEU provádí výklad právních předpisů EU a zajišťuje tedy jejich jednotné uplatňování ve všech státech EU. Vnitrostátní soudy každé země EU odpovídají za řádné provádění práva EU ve své zemi.

I když SDEU není oprávněn provádět výklad vnitrostátních předpisů jednotlivých členských států, veškeré orgány členského státu, včetně soudů, jsou podle jeho ustálené judikatury povinny při uplatňování vnitrostátního práva vykládat toto právo v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu směrnice či jiného právního předpisu Unie, k jehož implementaci slouží (viz např. rozsudky SDEU ze dne 10. dubna 1984, *Von Colson and Kamann v. Land Nordrhein-Westfalen*, 14/83 a ze dne 13. listopadu 1990, *Marleasing SA v. La Comercial Internacional de Alimentacion SA.*, C-106/89). Eurokonformní výklad vychází z toho, že unijní právo a judikatura SDEU slouží jako vodítko pro výklad národního práva, pokud bylo vykládané ustanovení přijato za účelem sblížení českého práva s právem unijním (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. února 2012, sp. zn. 23 Cdo 4407/2011). Pokud je tedy možný výklad ustanovení, který je v souladu s tím, co stanoví evropské právo, upřednostní se tento (tzv. eurokonformní) výklad.

V posuzované věci byla odvolacím soudem řešena otázka výkladu poslední věty ustanovení § 23 autorského zákona ve znění účinném v době od 23. února 2005 do 18. května 2008, konkrétně, zda ubytování lázeňských hostů, konkrétně pacientů v lázeňských zařízeních je poskytováním zdravotní péče, na níž se vztahuje výjimka v této větě uvedená, tedy že za provozování rozhlasového a televizního vysílání se podle § 18 odst. 3 rovněž nepovažuje zpřístupňování díla pacientům při poskytování zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních. Uvedenou otázku odvolací soud vyřešil pozitivně, tedy že zmíněná výjimka se na ubytování pacientů v lázeňských zařízeních vztahuje, a proto žalované nevznikla povinnost se žalobcem uzavřít licenční smlouvu a platit autorskou odměnu. Tento právní názor odvolacího soudu je v obecných rysech v podstatě shodný s dosavadní judikaturou Nejvyššího soudu. Nejvyšší soud však s přihlídnutím k již uvedenému rozhodnutí SDEU se cítí nucen tuto právní otázku posoudit jinak.

SDEU ve zmiňovaném rozsudku uvedl, že čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 „musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která vylučuje právo autorů udělit svolení k tomu, aby lázeňské zařízení, které je podnikatelským subjektem, sdělovalo

jejich díla prostřednictvím vědomého zpřístupnění signálu pomocí televizních nebo rozhlasových přijímačů na pokojích pacientů tohoto zařízení, nebo takovéto sdělování zakázat. Článek 5 odst. 2 písm. e) odst. 3 písm. b) a odst. 5 této směrnice nemůže mít na tento výklad vliv.“ Ustanovení § 23 autorského zákona ve své třetí větě obsahuje výjimku: „Za provozování rozhlasového a televizního vysílání se podle § 18 odst. 3 (tétož zákona) nepovažuje zpřístupňování díla pacientům při poskytování zdravotních služeb ve zdravotnických zařízeních.“ Vzniká otázka, zda lze toto ustanovení autorského zákona vyložit eurokonformně, aniž by se jednalo o výklad contra legem, nebo bez toho, aby byly porušeny obecné právní zásady.

Nelze dovodit, že stěžejní pojem „poskytování zdravotních služeb ve zdravotnických zařízeních“ je pro účely autorského zákona legálně definován, přičemž zákon pro potřebu takovéto definice neodkazuje ani na případnou úpravu v jiných právních předpisech. Tak je tomu jak ve vztahu k zákonu č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu (s účinností do 31. prosince 2012), resp. k zákonu č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (s účinností od 1. dubna 2012), které neobsahují eventuální ustanovení, která by vedla ke zcela jednoznačnému závěru o podřaditelnosti ubytování v lázeňském zařízení přímo pod poskytování zdravotních služeb. Je tak dán prostor k tomu, aby výjimka z autorského zákona, vztahující se na poskytování zdravotních služeb ve zdravotnických zařízeních byla vyložena restriktivně tak, aby nebyl dotčen výklad podaný SDEU. Léčebně rehabilitační péče je sice podřazena pod poskytování zdravotních služeb, avšak s ohledem na výše vyložené lze mít za to, že nepůjde o výklad contra legem, pokud budou pro účely autorského zákona zařazena do léčebně rehabilitační péče pouze samotné rehabilitační a léčebné úkony, nikoliv však již ubytování pacientů (takovému výkladu by nemělo bránit ani to, že v kontextu jiných právních předpisů - např. v zákoně o veřejném pojištění - je ubytování vnímáno jako součást zdravotní péče). S ohledem na nepřímý účinek směrnice je (totiž) třeba pojem zdravotní péče vykládat eurokonformně tak, aby bylo v co nejširší míře přihlédnuto k výkladu SDEU. Proto výklad pojmu „zdravotní péče“ pro potřebu předpokladů autorského zákona nemusí plně odpovídat jeho výkladu z kontextu jiných zákonů, přičemž je nutno vzít v úvahu požadavek restriktivnosti takového výkladu.

Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu se proto odchyluje od závěrů formulovaných v rozsudcích ze dne 31. ledna 2013, sp. zn. 30 Cdo 3056/2012, a ze dne 28. března 2013, sp. zn. 30 Cdo 3093/2012 a uzavírá, že výjimka uvedená v poslední větě § 23 autorského zákona, podle níž za provozování rozhlasového a televizního vysílání se podle § 18 odst. 3 tétož zákona rovněž nepovažuje zpřístupňování díla pacientům při poskytování zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních, se obecně nevztahuje na pacienty ubytované v lázeňských zařízeních. I v těchto případech se jedná o provozování rozhlasového a televizního vysílání, a proto kolektivnímu správci, zastupujícímu autory přísluší zejména oprávnění udělovat souhlas ke zpřístupňování děl lázeňskými zařízeními, stejně jako sjednávat a vybírat autorské odměny za jejich užití a domáhat se nároků na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného užití těchto děl.

Bylo uvedeno, že dovolatel současně naznačuje i právní otázku relevance vytiženosti (obsazenosti) ubytovacích pokojů z hlediska definice pojmu sdělování děl veřejnosti či z hlediska přiměřenosti a obvyklosti autorské odměny. Tato otázka však nebyla předmětem úvah, na nichž bylo založeno rozhodnutí odvolacího soudu, o čemž již byla učiněna zmínka. Dovolací soud proto při svém rozhodování o dovolání neměl zákonný důvod se jí zabývat.

Protože Vrchní soud v Praze věc posoudil odchýlně od vyloženého právního názoru, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), rozsudek

odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o.s.ř.).

Právní názor Nejvyššího soudu je pro odvolací soud závazný (§ 243g odst. 1 věta první, § 226 odst. 1 o.s.ř.). V novém rozhodnutí bude znovu rozhodnuto o nákladech řízení, včetně řízení dovolacího (§ 243g odst. 1 věta druhá o.s.ř.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 14. října 2015

JUDr. František I š t v á n e k, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Romana Říčková